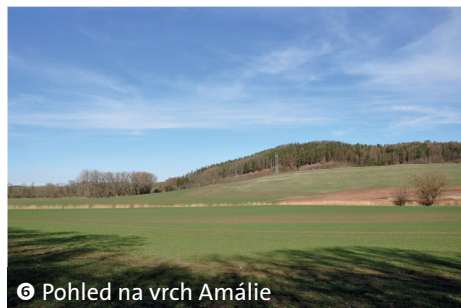
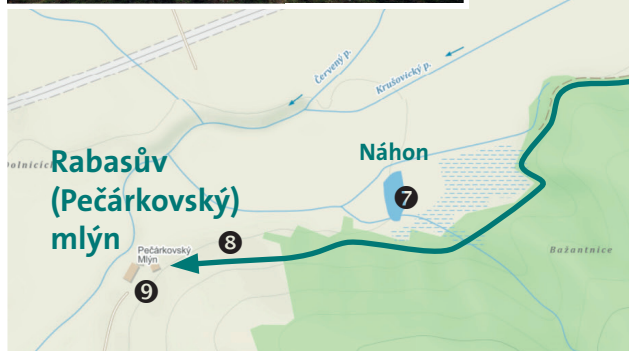
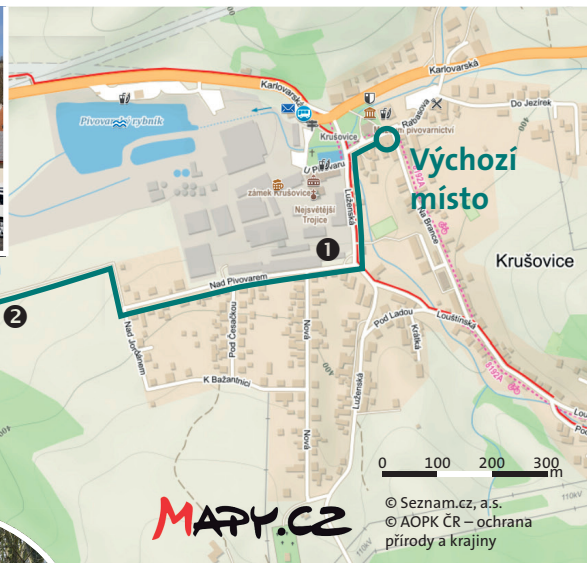

6 Pohled na vrch Amálie

1 Pivovar

2 Socha Jana Nepomuckého

7 Rybník Náhon

5 Alej k hájovně

8 Vzpomínka na maminku - obraz Václava Rabase

9 Památný dub

4 Kaplička u Jordánku

9 Rabasův mlýn

Cesta k mlýnu

Kaplička u Jordánku

Rabasův mlýn

KRUŠOVICKÁ VYCHÁZKA Č. 2 K RABASOVU MLÝNU

2,5 KM DLOUHÁ VYCHÁZKA Z KRUŠOVIC
K RODNÉMU MLÝNU MALÍŘE VÁCLAVA RABASE,
SPOJENÁ S VÝKLADEM O KRUŠOVICKÉ BAŽANTNICI,
O SLAVNÉM KRUŠOVICKÉM JÁNOŠÍKOVI ANEBI
O JEDNOM ZMAŘENÉM POKUSU O VYLOUPENÍ
PIVOVARSKÉ POKLADNY.

WWW.OBEC-KRUSOVICE.CZ

KRUŠOVICKÁ VYCHÁZKA Č. 2

K RABASOVU MLÝNU

Vycházka je dlouhá přibližně 2,5 kilometru. Se stejnou vzdáleností počítejte, pokud se od Rabasova mlýna budete vracet do Krušovic. Vycházka není fyzicky náročná a vede po polních a lesních cestách, zčásti zpevněných. Až na krátký úvodní úsek vede vycházka mimo značené turistické trasy. Řiďte se proto slovním popisem a připojenou orientační mapkou.

Výchozím místem vycházky je Husova škola.

HUSOVA ŠKOLA

Pozoruhodná budova Husovy školy byla postavena v letech 1914-15 podle projektu architekta Ladislava Skřivánka. Sgrafitovou fasádu ozdobenou jmény velikánů české historie, lidovými pořekadly a vlasteneckými citáty vytvořil malíř Láďa Novák. Zeď v podloubí u hlavního vchodu zdobí nástěnný obraz „Žižkovo zrození“ od Václava Rabase.

Od Husovy školy se vydejte směrem k zámku. Na rozcestí před rybníkem odbočte vlevo a jděte vzhůru Luženskou ulicí podél plotu pivovaru. Na rozcestí na konci plotu zahněte doprava do ulice Nad Pivovarem. Na konci ulice zahněte vpravo na panelovou cestu. Na konci panelové cesty zahněte doleva na zpevněnou polní cestu a pokračujte po ní západním směrem k lesu Bažantnici. Ve druhé polovině cesty stojí po levé straně obnovená socha svatého Jana Nepomuckého. Umístěna je na autentickém podstavci z roku 1744. Původní barokní sochu, která se nedochovala, věnoval krušovický bažantník Pacner.

Po zhruba dalších dvou minutách chůze (150 m) dojdete na rozcestí u rybníka Jordánku (je ukrytý v houštině po levé straně rozcestí). Podél lesa vede cesta k Rabasovu mlýnu, cesta vlevo vzhůru, lemovaná kaštanovou alejí, směřuje k bývalé knížecí fürstenberské hájovně z poloviny 19. století. Les obklopující hájovnu, byl v minulosti rozlehlou bažantnicí.

BAŽANTNICE

Kdy byla bažantnice u Krušovic založena, není známo. Mohlo se tak stát už za císaře Rudolfa II., který připojil statek Krušovice ke korunnímu majetku v roce 1583, jiný zdroj však považuje za zakladatele umělého chovu bažantů v Krušovicích křivoklátského knížete a majitele krušovického statku, milovníka myslivosti Jana Josefa Valdštejna. Krušovickou

bažantnici měl založit v roce 1708, kdy nechal ohradit les jihozápadně od Krušovic a vysadil sem třicet bažantích slepic a dvě stovky kohoutů. Bažantnice u Krušovic zanikla ve druhé polovině 19. století. Správcem bažantnice byl takzvaný bažantník. Bydlel v hájovně, která zpočátku stála na severozápadním okraji lesa při cestě k Rabasovu mlýnu. V polovině 19. století pak byla přímo v bažantnici postavena nová hájovna, která ve zmodernizované podobě existuje dodnes.

Za bažantníka Gärtnera, kolem roku 1860, byli v krušovické bažantnici chováni dva medvědi, které tehdejší majitel křivoklátského velkostatku Max Egon Fürstenberg dostal darem z Karpat. Jednalo se o dvě osiřelá medvědí mláďata. Později se krušovičtí medvědi dostali do zoologické zahrady ve vídeňském Schönbrunnu.

Necelých sto metrů od rozcestí u rybníčku Jordánku, po levé straně cesty k bývalé hájovně, objevíte tůň, napájenou pramenem, nad nímž se tyčí barokní kaplička. Ve výklencích kapličky se původně nacházely nástěnné obrazy světců. Kdy a kým byla kaplička postavena, není známo. Prvním spolehlivým dokladem o její existenci je mapa z první poloviny 19. století. Kaplička však může být až o celé století starší, čemuž nasvědčuje způsob jejího zaklenutí, který je totožný s klenutím stropu oltářní části krušovické zámecké kaple, použitým při její přestavbě za hraběte Jana Josefa Valdštejna v roce 1729.

V roce 1922 nastudovali krušovičtí ochotníci Mahenovu divadelní hru Jánošík. Představení se odehrálo v dnes již neexistujícím přírodním amfiteátru, který se nacházel ve svahu pod hájovnou v Bažantnici. V roli Jánošíka se tehdy představil populární herec Jaroslav Vojta. Postavu jeho milé vytvořila v té době dvacetiletá studentka konzervatoře, rodačka z blízké Lužné Eva Hadrabová, která později proslula jako sopranistka vídeňské Státní opery i dalších evropských scén.

Představení se hrálo celkem třikrát. Při první repríze došlo ke komické nehodě, když se místní tesař v roli Jánošíkova kata dostavil na scénu přespříliš posilněn krušovickým pivem. Marné katovy pokusy nasadit Jánošíkovi oprátku skončily katovým vlastním pádem do propadliště za hurónského smíchu publika i samotného Jaroslava Vojty. Na příhodu, jak Vojtův Jánošík ušel v Krušovicích oprátce, místní ještě dlouho vzpomínali.

Z rozcestí pod Jordánkem se vydejte po cestě, která vede k západu při okraji lesa. Cesta se klikatí po úpatí kopce, na němž se rozprostírá les Bažantnice. Nikde z cesty neodbočujte, dovede vás až k Rabasovu mlýnu. Mlýn není přístupný, prohlédnout si ho můžete pouze zvenčí.

RABASŮV MLÝN

Rabasův mlýn, jehož historie sahá až do 16. století, je rodištěm malíře Václava Rabase (1885-1954). Mlynářský rod Rabasů pocházel ze západočeských Plasů. Malířův otec Josef se přiznal do krušovického mlýna v roce 1869.

Umělecky nadaný Josef Rabas toužil stát se sochařem, svého životního snu se však na nátlak rodiny musel vzdát. Jeho nezvyklou zálibou byly hádanky a obrázkové rébusy, které sám i vytvářel. Některé otiskl časopis Světozor.

Po smrti první manželky Marie (1878), se kterou měl syna Františka (1870), se družkou Josefa Rabase a posléze jeho druhou manželkou stala Františka Fusová, sestřenice jeho zemřelé první ženy. V roce 1884 se Josefovi a Františce narodila dcera Marie a o rok později syn Václav, budoucí slavný malíř.

V nejbližším okolí mlýna čerpal Rabas motivy ke svým raným obrazům, jako například Stráž nad Ovčínem (1907), Cesta loukou k Bažantnici (1907) nebo Rybník Jordánek (1908). Rodný mlýn je i kulisou jeho známého obrazu Vzpomínka na maminku (1914-1915), jehož originál je k vidění v Rabasově galerii v Rakovníku. Námětem prvního obrazu, který Rabas v roce 1910 věnoval své budoucí ženě, byla cesta kaštanovou alejí k hájovně v Bažantnici.

V Rabasově mlýně a jeho blízkém okolí se odehrává děj dětské knihy Vendulka a mlynářčkové od spisovatele Františka Markupa (1902-1970). Kniha z roku 1946 vypráví o prázdninových dobrodružstvích pražského děvčátka na venkově. Se svými kamarády ze mlýna prožije Vendulka řadu veselých i dobrodružných příhod. Šťastnou náhodou dokonce pomůže zhatit vyloupení pivovarské pokladny v Krušovicích. K této románové epizodě inspiroval Markupa skutečný případ z roku 1935, kdy v lomu u Krušovic byla náhodou nalezena ukrytá aktovka s třemi revolvami a kasařským náradím. Při vyzvedávání aktovky četníci dopadli trojici notorických zlodějů. Vůdce tlupy se při výslechu v krušovickém pivovaru pokusil četníkům utéct, při vyskakování z okna se však zachytil šosem kabátu za skobu ve zdi, a tím jeho útěk neslavně skončil.

Věříme, že se vám vycházka k Rabasovu mlýnu líbila a že se s našimi průvodci vydáte i na další zajímavá místa v Krušovicích a blízkém okolí. Nabídku dostupných vycházek najdete na WWW.OBEC-KRUSOVICE.CZ